

Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Університет Григорія Сковороди в Переяславі
Рівненський державний гуманітарний університет
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
Комунальний заклад вищої освіти Київської обласної ради
Академія мистецтв імені Павла Чубинського
Львівський національний університет імені Івана Франка
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Комунальний заклад
«Чернігівський фаховий музичний коледж імені Л. М. Ревуцького»
Поморська академія (м. Слупськ, Польща)
Кишинівський державний педагогічний університет імені Іона Крянге
(Молдова)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
(з міжнародною участю)

МИСТЕЦТВО ТА ОСВІТА:
НОВАЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ

25 квітня 2024 року

УДК 316.722(477)(06)

М 65

М 65 **МИСТЕЦТВО ТА ОСВІТА: НОВАЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ:** матеріали
IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю)
(25 квітня 2024 року, м. Чернігів) / упор. Скорик Т.В., Ладонько Л.С.,
Нехай В.А., Солдатенко О. І. Чернігів : НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2024. 114 с.

УДК 316.722(477)(06)

*Рекомендовано кафедрою мистецьких дисциплін
факультету дошкільної, початкової освіти і мистецтв
Національного університету
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
(Протокол № 13 від 28 травня 2024 року)*

© Автори, 2024

© НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2024

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I ПРОБЛЕМИ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

- Міненко Антоніна Олексіївна, Гальонко Людмила Петрівна*
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ
В ПРОЦЕСІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ7
- Людмила Миколаївна Воевідко*
ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДЛЯ НУШ В ЗВО:
СУЧАСНІ ПІДХОДИ.....9
- Фоторанчук Олена Анатоліївна*
ВПЛИВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА НА ЕМОЦІЙНУ СФЕРУ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....12

РОЗДІЛ II УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ У ЗВО

- Дідук Інна Анатоліївна*
СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНЕ НАВЧАННЯ: ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ.....14
- Палійчук Ірина Степанівна*
КУРС «АНАЛІЗ МУЗИЧНОГО ТВОРУ: ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ»
В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 025 МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО
ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА.....16
- Ростовська Юлія Олександрівна*
ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ-ХОРЕОГРАФІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....18
- Степанов Володимир Андрійович*
ДО ПИТАННЯ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧА-ГІТАРИСТА
У КОНТЕКСТІ ТРАДИЦІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ ШКОЛИ20
- Пінчук Любов Василівна, Скорик Тамара Володимирівна*
ГУСЛІ - МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ЧЕРНІГОВО-СІВЕРСЬКОГО РЕГІОНУ
(ВІД ДАВНИНИ ДО СЬОГОДЕННЯ)22
- Степанова Людмила Павлівна*
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО ФОРМУВАННЯ ТЕМБРАЛЬНОГО ТА
ПОЛІФОНІЧНОГО СЛУХУ ХОРИСТІВ У ДИТЯЧОМУ КОЛЕКТИВІ.....25
- Ліу Мінг*
СУТНІСТЬ МУЗИЧНО-ІНТОНАЦІЙНОГО МОВЛЕННЯ
У РОЗКРИТТІ СТИЛІСТИКИ ФОРТЕПІАННИХ ТВОРІВ.....27
- Симонян Віталій*
МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ЕТНОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ВОКАЛУ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....29
- Цянь Лун*
ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
ГОТОВНОСТІ ДО ХУДОЖНЬОЇ ВЗАЄМОДІЇ З УЧНЯМИ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ31

Симонян Віталій,

*аспірант кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти
та освітнього менеджменту
зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Мукачівського державного університету, Україна*

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ЕТНОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ВОКАЛУ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

З огляду на актуальність формування ЕКК майбутнього фахівця, моделювання є одним із найефективніших методів пізнання особливостей забезпечення якісної вищої освіти. У сучасній науці за допомогою моделювання можна простежувати зміни через методологічні підходи й педагогічні явища, вивчати комплексну сутність процесу формування етнокультурної компетентності від початку формулювання мети до отримання кінцевого результату.

Розроблення структурно-функціональної моделі формування ЕКК майбутнього викладача вокалу в процесі фахової підготовки потребує врахування основних чинників: 1) місце процесу реалізації етнокультурного аспекту в освітньому процесі закладу вищої освіти; 2) педагогічні умови формування ЕКК майбутнього викладача вокалу; 3) структура компонентного складника формування ЕКК; критерії, показники та рівні сформованості ЕКК.

Запропонована нами структурно-функціональна модель репрезентує систему зворотних зв'язків, що дає змогу постійно простежувати формування ЕКК майбутнього викладача вокалу в процесі фахової підготовки та в разі потреби коригувати його перебіг. Закономірність зв'язків елементів цілісності та системності – об'єктивна основа процесу розвитку структурно-функціональної моделі ЕКК майбутнього викладача вокалу. Основу моделі становить педагогічна концепція формування ЕКК майбутнього викладача вокалу спеціальності 025 Музичне мистецтво другого (магістерського) рівня вищої освіти. Відповідно до мети, конкретизовано основні завдання з формування етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу: оволодіння технологіями самоорганізації та самоактуалізації; створення умов для формування ЕКК майбутнього викладача вокалу (мотиваційне середовище, ціннісні орієнтири змісту освіти, методична підготовка до професійної діяльності); формування соціальної активності на основі особистісних якостей і соціальних умінь особистості [1].

Перший блок – цільовий, що відображає мету створеної структурно-функціональної моделі: формування ЕКК майбутнього викладача вокалу в процесі фахової підготовки. На нашу думку, здобувач вищої освіти повинен володіти не тільки загальними та фаховими компетентностями в межах професійної діяльності майбутнього викладача вокалу, а й спеціальними для ефективності вдосконалення процесу формування етнокультурної компетентності, а саме: компетентність у галузі культури й мистецтва; компетентність у сфері етнології та етнографії; компетентність у сфері освітнього процесу, де застосовують етнокультурний аспект практичного й виконавського впровадження (готовність до виконання етнокультурних зразків музичного мистецтва на практиці).

Ключовою основою нормативного блоку є законодавчі й нормативні акти, що регламентують формування культури особистості як стратегічний напрям розвитку суспільства. У сфері освіти підготовка майбутнього викладача вокалу регульована «Стандартом вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти спеціальності 025 Музичне мистецтво». Крім стандарту, нормативну базу становлять освітні програми, навчальні й робочі програми, силабуси дисциплін, що передбачені в навчальному плані для опанування здобувачами спеціальності.

У теоретико-методологічному блоці структурно-функціональної моделі формування ЕКК майбутнього викладача вокалу виокремлено методологічні підходи (культурологічний, аксіологічний, системний, компетентнісний, особистісно-діяльнісний, середовищний, синергетичний) та принципи (мотивації, аксіологізації, етнокультурної відповідності, поступовості й послідовності, творчого підходу). Особливості застосування

методологічних підходів і принципів, з одного боку, становлять загальну методологічну основу, а з іншого – цілісно-системну основу для створення структурно-функціональної моделі в процесі фахової підготовки.

Четвертий блок – технологічний, що передбачає якісне вдосконалення управління освітнім процесом для досягнення поставлених цілей освітньої програми. Технологічний блок представляє матеріально-технічну базу закладу вищої освіти, а саме: аудиторії, концертні й камерні зали, оркестрові та хорові класи, індивідуальні класи, студія звукозапису, відео й аудіопрогравачі (колонки, мікрофони, стійки для мікрофонів і колонок, мікшерний пульти, проєктор та екран), комп'ютерні класи для музичного й нотного програмування та архівування тощо.

Змістово-операційний блок моделює наповнення змісту підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва за спеціальністю 025 Музичне мистецтво другого (магістерського) рівня вищої освіти науково-методичними матеріалами (навчально-методичні рекомендації, навчально-методичні посібники та підручники, фахові наукові журнали, наукові збірники тез доповідей конференцій, авторські курси тощо), що підвищує потенціал формування ЕКК здобувача, забезпечує високу якість освітнього процесу, мотивує здобувачів поглиблювати професійну компетентність за спеціальністю.

Організаційно-функційний блок містить три етапи: етап формування загальної компетентності (розуміння сукупності знань, пов'язаних з освітою в процесі фахової підготовки для загального розвитку особистості); етап формування фахової компетентності (розуміння сукупності знань, умінь, навичок і досвіду для виконання професійної діяльності майбутнього викладача вокалу); етап формування етнокультурної компетентності (усвідомлення ціннісного ставлення до інших музичних культур, їхніх етносів і музичних зразків у процесі фахової підготовки майбутнього викладача вокалу). До організаційно-функційного блоку входять три основні функції (освітня, розвивальна, інтегральна). Освітня функція полягає у формуванні в здобувачів етнокультурних знань, умінь і навичок. Бажання самовдосконалитися та бути фахівцем високого рівня засвідчує розвивальну функцію. Інтегральна функція розвиває в здобувачів здатність до нестандартного мислення (креативного) із використанням інноваційних технологій, уміння аналізувати, сприймати, розв'язувати проблеми в етнокультурному середовищі.

Оцінно-результативний блок відрефлектовує систему взаємопов'язаних між собою компонентів ЕКК (мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційний, рефлексивний) і критерії (мотиваційно-ціннісний, етнокогнітивний, операційний, рефлексивний), показники та рівні (творчий (високий), репродуктивний (середній), елементарний (низький)) сформованості ЕКК майбутнього викладача вокалу.

З одного боку, результат залежить від правильного добору викладачем методів діагностики рівня етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу, що можливе за умов перебування експертних і контрольних груп в ідентичних умовах (навчання відбувається за однаковими програмами, реалізують одні й ті самі викладачі); з іншого – від критичного оцінювання здобувачем власних досягнень в освітньому процесі. Отже, результатом реалізації структурно-функціональної моделі стає сформованість етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу в процесі фахової підготовки [1].

Аналізуючи результати досліджень щодо обґрунтованості моделі формування ЕКК майбутнього викладача вокалу у процесі фахової підготовки, яка складається із методологічно-цільового, змістового та критеріального блоку показало, що застосування моделі дозволяє нам підвищити у респондентів ЕГ та КГ за репродуктивним (середнім) рівнем ЕКК не тільки вияв рівня знань ЕКК майбутнього викладача вокалу, але й визначити рівень специфіки професійної діяльності в умовах етнокультурного середовища. Однак, варто підкреслити, що при включення етнокультурного аспекту в освітній процес без індивідуальної зацікавленості здобувачів не можна змінити вияв рівня готовності до виконання етнокультурних зразків музичного мистецтва та уміння застосовувати етнокультурні знання у процесі професійної діяльності майбутнього викладача вокалу в умовах етнокультурного середовища.

Список використаних джерел:

1. Симонян В. В. Структурно-функціональна модель формування етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу у процесі фахової підготовки. Щомісячний науково-педагогічний журнал «Молодь і ринок», 1 (221), С. 183–187.

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
(з міжнародною участю)

МИСТЕЦТВО ТА ОСВІТА:
НОВАЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ

25 квітня 2024 року

Відповідальність за достовірність наведених у публікаціях фактів, дат, найменувань, прізвищ, імен, цифрових даних несуть автори статей та їх наукові керівники. Матеріали друкуються за авторськими варіантами. Думка упорядників може не збігатися з думкою авторів. Оформлення матеріалів публікацій є авторським; укладачі не несуть особистої відповідальності за представлені матеріали.

Технічний редактор

О. Клімова

Комп'ютерна верстка
та макетування

О. Клімова

*Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
серія КВ № 23743-13583 ПР від 06.02.2019 р.*

Підписано до друку 15.06.2024 р. Формат 60 x 84 1/16.
Ум. друк. арк. 6,63. Обл.-вид. арк. 9,26. Зам. № 010.
Редакційно-видавничий відділ НУЧК імені Т. Г. Шевченка,
14013, м. Чернігів, вул. Гетьмана Полуботка, 53,
тел. 102-941
nuchk.tipograf@gmail.com

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>